

AI разширява възможностите за ранна диагностика на онкологични заболявания в гастроентерологията

Datum 10.10.2026
Subjekt УМБАЛ „Света Марина“ - Плевен
Region Bulgaria
Kategorie Technology, Healthcare and hospitals, Science and research

Доц. д-р Зорница Горчева, д.м., началник на Клиниката по вътрешни болести в УМБАЛ „Св. Марина“ - Плевен, специалист по гастроентерология и медицинска онкология, подчертава ключовото значение на профилактиката и ранната диагностика при заболяванията на храносмилателната система.

Нарастващата честота на онкологичните заболявания поставя профилактиката и ранната диагностика сред основните предизвикателства пред съвременната гастроентерология. Част от туморите на храносмилателната система могат да се развиват продължително време без характерни симптоми, а своевременното откриване на предракови изменения създава възможност не само за ранно лечение, но в редица случаи и за предотвратяване на развитието на рак.

Това подчертава **доц. д-р Зорница Горчева, дм - гастроентеролог и онколог от УМБАЛ „Св. Марина“ - Плевен.**

„За съжаление, онкологичната патология става все по-актуална и честотата ѝ нараства“, посочва доц. Горчева.

Според прогнозата на Международната агенция за изследване на рака към Световната здравна организация през 2050 г. в света се очакват **над 35 милиона нови случая на рак годишно** - с около 77% повече спрямо 2022 г. Тенденцията подчертава значението на ефективната профилактика и на методите, които позволяват откриване на заболяванията в най-ранните им стадии.

Гастроентерологията има ключова роля в ранното откриване

По думите на доц. Горчева именно навременното установяване и лечение на предраковите изменения е една от най-важните възможности на гастроентерологията.

„Работата ни не започва, когато вече има напреднал тумор - точно обратното. Най-голямата възможност на нашата специалност е да открием заболяването в предраков стадий или в много ранен стадий, когато то може да бъде напълно излекувано дори само с ендоскопска процедура“, споделя тя.

Сред основните методи за профилактика и ранна диагностика е **колоноскопията**, която позволява откриването и отстраняването на полипи на дебелото черво. По този начин в много случаи може да бъде предотвратено развитието на карцином, а при вече възникнало

заболяване диагнозата да бъде поставена в по-ранен стадий.

Важна роля има ендоскопията и при заболяванията на стомаха. Специалистите обръщат внимание на инфекцията с *Helicobacter pylori* и свързаните с нея изменения, сред които е атрофичният гастрит, тъй като те могат да бъдат свързани с повишен риск от развитие на рак на стомаха.

Липсата на симптоми не трябва да отлага профилактичния преглед

Един от най-големите проблеми при онкологичните заболявания на храносмилателната система е, че в началните си етапи те невинаги предизвикват симптоми. Това често кара пациентите да отлагат консултацията със специалист или да подценяват необходимостта от профилактични изследвания.

Затова доц. Горчева насърчава пациентите да обсъждат навреме със своя лекар необходимостта от профилактика и участие в подходящи скринингови програми.

„Профилактика, профилактика и отново профилактика. Това е съветът, който постоянно давам на пациентите“, казва тя.

Освен онкологичните заболявания, гастроентерологията обхваща широк спектър от състояния – гастроезофагеална рефлуксна болест, гастрит, колити, заболявания на жлъчната система и черния дроб, възпалителни заболявания на червата и заболявания на панкреаса. По наблюдения на доц. Горчева част от тези заболявания също се срещат все по-често.

Изкуственият интелект като инструмент в ръцете на специалиста

Развитието на медицинските технологии открива и нови възможности за диагностика. Изкуственият интелект вече намира приложение в съвременната ендоскопска апаратура и може да подпомага лекарите при извършването на колоноскопия, като насочва вниманието към малки или трудно различими лезии.

Технологията намира приложение и при горната и капсулната ендоскопия, където анализът на изображения може да подпомага разпознаването на патологични изменения.

За доц. Горчева обаче AI не е заместител на лекаря, а инструмент, който подпомага неговата работа:

„AI трябва да бъде инструмент, който да направи специалиста още по-добър и по-прецизен“, обяснява тя.

Крайната оценка, поставянето на диагнозата и изборът на лечение остават свързани с клиничната преценка, опита на специалиста и индивидуалните особености на всеки пациент.

Съвременната гастроентерология все по-ясно показва, че ранното откриване започва много преди появата на сериозните симптоми. Профилактиката, регулярното проследяване и развитието на технологиите дават възможност заболяванията да бъдат установени навреме и да бъдат лекувани по-успешно.

<https://www.svmarina.com/bg/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/115/ai-%D1%80%D0%B0%D0%B7%D1%88%D0%B8%D1%80%D1%8F%D0%B2%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B7%D0%B0-%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%B8%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%B2-%D0%B3%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0>